

Nr 7

Utrikesutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts skrivelse med överlämnande av redogörelse från Nordiska rådets svenska delegation jämte i ärendet väckta motioner.

Genom en den 5 april 1968 dagtecknad skrivelse, nr 78, vilken i vissa angivna delar hänvisats till utrikesutskottet, har Kungl. Maj:t — under åberopande av skrivelsen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden samma dag — till riksdagen överlämnat redogörelse för Nordiska rådets sextonde session i Oslo den 17—22 februari 1968.

Till utskottet har vidare hänvisats de likalydande motionerna I: 943 och II: 1200, väckta i första kammaren av herrar *Holmberg* och *Bengtson* samt i andra kammaren av herrar *Ohlin* och *Skoglund*.

Vad beträffar Kungl. Maj:ts skrivelse har följande avsnitt hänvisats till utskottet:

A 1: Självstyrande områdets representation i Nordiska rådet.

A 2: Organisationen av det nordiska samarbetet; ändringar i Nordiska rådets stadga och arbetsordning.

E 1: Nordiskt ekonomiskt samarbete.

E 6: Forskningsfrågor i vad avser nordisk integration.

E 7: Övriga saker behandlade av ekonomiska utskottet.

Beträffande avsnitt A 1: Självstyrande områdets representation i Nordiska rådet framgår av Kungl. Maj:ts skrivelse och av de upplysningar som utskottet inhämtat att den särskilda kommitté som utreder denna fråga fortsätter sitt arbete. När kommitténs förslag föreligger kommer Nordiska rådet och dess juridiska utskott att behandla det föreliggande regeringsförslaget i ämnet. En annan kommitté, Nordiska organisationskommittén, genomgår de hittillsvarande erfarenheterna av Nordiska rådets arbete och av övriga former för nordiskt samarbete och skall framlägga de eventuella förslag till ändringar i rådets stadga och arbetsordning vartill en sådan genomgång kan ge anledning.

Den fråga, som tilldrog sig det största intresset vid rådets sextonde session, gällde möjligheterna att i den aktuella marknadssituationen vidga det nordiska ekonomiska samarbetet (avsnitt E 1 i Kungl. Maj:ts skrivelse). I denna fråga antog rådet vid sessionen en rekommendation (nr 21), vilken sedan blev föremål för ytterligare överläggningar vid de nordiska statsministrarnas möte i Köpenhamn den 22 och 23 april 1968. I detta

möte deltog även utrikes- och handelsministrarna, varjämte diskussioner ägde rum med Nordiska rådets presidium och dess ekonomiska utskott.

I ett efter detta möte publicerat meddelande heter det bl. a. att statsministrarna »finner att tiden är mogen för att ta ett nytt steg i det nordiska ekonomiska samarbetet». Detta samarbete borde enligt meddelandet utformas på sådant sätt att »man för vart och ett av de fyra länderna uppnår en rimlig balans mellan fördelar och nackdelar» och att samarbetet liksom hittills inte skall beröra de fyra ländernas utrikes- och säkerhetspolitik. Statsministrarna var eniga om att ytterligare utredningar skall företas och konkreta förslag föreläggas regeringarna före den 1 januari 1969 om ett utvidgat nordiskt samarbete på följande områden:

- en nordisk tullunion som ett led i en nordisk handelspolitik;
- jordbrukspolitiskt samarbete i Norden;
- ett ökat samarbete på fiske-området;
- en ökad samordning av den ekonomiska politiken i takt med integrationen på övriga områden;
- ett ökat samarbete på kapitalområdet;
- en nordisk finansieringsfond, bl. a. för att underlätta de enskilda ländernas anpassning till ett utvidgat ekonomiskt samarbete;
- ökat lagstiftningssamarbete på näringsrättens område;
- ökat samarbete om konkurrensreglerna;
- utformning av industri- och energipolitik samt teknisk forsknings- och utvecklingspolitik;
- en ökad samordning av de nordiska ländernas biståndspolitik gentemot utvecklingsländerna; samt
- ett ytterligare utbyggt samarbete på utbildningsområdet.

De inledningsvis nämnda motionerna knyter an till det meddelande som publicerades efter statsministrarnas möte i Köpenhamn och uttalar att »det måste hälsas med tillfredsställelse att regeringarnas representanter enats om att konkreta förslag skall utarbetas till ett vidgat ekonomiskt samarbete inom en rad centrala områden. Det är angeläget att dessa förslag, åtminstone i en första utformning, kunde framläggas i så god tid att de kan diskuteras vid Nordiska rådets session i mars 1969».

Utskottet. Vad avser det i avsnitt A 1 behandlade spørsmålet finner utskottet för sin del det naturligt att de två självstyrande områdena i Norden — Färöarna och Åland — får en form av representation i Nordiska rådet som tillgodoser deras intresse att delta i arbetet inom denna centrala nordiska samsamarbetsinstitution och som samtidigt är acceptabel för de danska och finländska regeringarna.

Utskottet hyser förståelse för att det alltmer vidgade nordiska samarbetet kan komma att aktualisera frågan om förändrade organisatoriska former för detta samarbete och avvaktar med intresse de förslag som den i

avsnitt A 2 nämnda Nordiska organisationskommittén kommer att framlägga.

Beträffande avsnitt E 1 vill utskottet vidare — i likhet med motionerna I: 943 och II: 1200 — uttala sin tillfredsställelse över att de nordiska regeringarna enats om att konkreta förslag skall utarbetas om vidgat ekonomiskt samarbete samt uttrycka en förhoppning om att dessa förslag, åtminstone i en första utformning, kan framläggas i så god tid att de kan diskuteras vid Nordiska rådets session i Stockholm i mars 1969. Förutsättningar härför synes också föreligga om — såsom förutsatts vid statsministrarnas möte i Köpenhamn — en preliminär rapport omfattande de ovan nämnda samarbetsområdena avlämnas före den 1 januari 1969.

I övrigt finner utskottet att redogörelsen i de avsnitt som hänskjutits till dess behandling icke föranleder något uttalande.

Utskottet hemställer

att riksdagen i anledning av förevarande skrivelse, såvitt nu är i fråga, och motionerna I: 943 och II: 1200 måtte ge Kungl. Maj:t till känna vad utskottet sålunda anfört.

Stockholm den 9 maj 1968

På utrikesutskottets vägnar:

BIRGER LUNDSTRÖM

Närvarande:

från första kammaren: herrar Lundström (fp), Birger Andersson (s), Holmberg (h)*, Bengtson (cp), Möller (s) och Palm (s)*;

från andra kammaren: fru Renström-Ingenäs (s), herrar Ohlin (fp), Skoglund (s)*, fru Eriksson i Stockholm (s), herrar Bengtsson (s) och Cassel (h).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.